

Iva Šuler, Biljana Lerman, Kristina Zovko, Ivan Palčić

JAVNA NABAVA

– službeni stavovi i sudska praksa

Sažeti pregled rješenja Državne komisije
za kontrolu postupaka javne nabave
i presuda Europskog suda

Zagreb, 2015.

NAKLADNIK:

TIM4PIN d.o.o. za savjetovanje
Šumetlička 41, 10 000 Zagreb

ZA NAKLADNIKA:

Kristina Kosor

UREDNICI:

Sabina Valić, Davor Vašiček

LEKTORICA:

Antonija Zavila Nemet

LIKOVNO RJEŠENJE NASLOVNICE I GRAFIČKO OBLIKOVANJE:

Ivona Miloš, Dibs d.o.o.

PRIPREMA ZA TISAK:

Gordana Vinter, Sveučilišna tiskara d.o.o.

TISAK:

Sveučilišna tiskara d.o.o., Zagreb

ISBN 978-953-57469-8-0

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne
i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 000920843

Sadržaj

Uvodnik	xv
Ukratko o institucijama	xvii
RJEŠENJA DRŽAVNE KOMISIJE ZA KONTROLU POSTUPAKA JAVNE NABAVE (Iva Šuler, Biljana Lerman)	1
1. Načela u javnoj nabavi	1
ODREĐIVANJE KRITERIJA ENP-A MORA BITI U SKLADU S NAČELIMA JAVNE NABAVE	1
NARUČITELJ JE DUŽAN PREMA SVIM PONUDITELJIMA POSTUPATI JEDNAKO	1
POSTUPANJE PO ČLANKU 92. ZJN-A MORA BITI U SKLADU S NAČELIMA JAVNE NABAVE	2
2. Dokumentacija za nadmetanje	3
KOD OKVIRNIH I PREDVIĐENIH KOLIČINA MORA SE NAZNAČITI DA UKUPNA PLAĆANJA BEZ PDV-A NEĆE PRELAZITI PVN	3
NE ODREĐIVANJE KOLIČINA — NEZAKONITI DZN	3
NIJE NUŽNO DA IZJAVE BUDU NA OBRASCIMA IZ DZN, BITNO JE DA SADRŽAJNO ODGOVARAJU	3
POSREDNIK U OSIGURANJU (1)	4
POSREDNIK U OSIGURANJU (2)	5
2.1. Pojašnjenje dokumentacije	6
ZAHTEJV ZA POJAŠNJENJE DZN-A NIJE UVJET ZA ULAGANJE ŽALBE	6
2.2. Izmjena dokumentacije	6
NEOBJAVLJIVANJE ISPRAVKA POZIVA NA NADMETANJE NIJE OD UTJECAJA NA ZAKONITOST DZN-A	6
NARUČITELJ JE OBVEZAN ODGOVORITI NA PRAVODOBNO ZAPRIMLJEN ZAHTEJV ZA IZMJENOM/POJAŠNJENJEM DZN-A	7
OD IZMJENE DZN-A OMOGUĆITI NAJMANJE 15 DANA ZA DOSTAVU PONUDE	7
3. Predmet nabave	8
3.1. Opis i određivanje predmeta nabave	8
NEJASAN OPIS PREDMETA NABAVE — RAZLOG ZA PONIŠTENJE DIJELA DZN-A	8

PREDMET NABAVE SE MORA OPISATI NA NAČIN KOJI OSIGURAVA USPOREDIVOST PONUDA	8
UVJETI IZ DZN MORAJU BITI U SKLADU S PREDMETOM NABAVE	9
3.2. Podjela predmeta nabave na grupe	10
PODJELA NA GRUPE NIJE OBVEZA NEGO MOGUĆNOST	10
PREDMET NABAVE SE MOŽE PODIJELITI NA GRUPE I PODGRUPE	11
ODREĐIVANJE PVN-A KADA JE PREDMET PODIJELJEN NA GRUPE (1)	11
ODREĐIVANJE PVN-A KADA JE PREDMET PODIJELJEN NA GRUPE (2)	12
DOSTAVLJANJE DOKUMENTA KADA JE PREDMET PODIJELJEN NA GRUPE	12
U DZN-U MORA POSTOJATI ODVOJENI TROŠKOVNIK ZA SVAKU GRUPU PREDMETA NABAVE	13
U DZN-U NIJE PROPISANO DA SE PRIJEDLOG OS-A MORA DOSTAVITI U PONUDI ZA SVAKU GRUPU	13
3.3. Tehničke specifikacije predmeta nabave i norme	14
ODREĐIVANJE TOČNO ODREĐENIH DIMENZIJA — RAZLOG ZA PONIŠTENJE DIJELA DOKUMENTACIJE? ..	14
AKO NIJE BIL ŽALBE NA DZN A PROPISANO JE CCA.?	14
PONUĐITELJ MORA TOČNO PROVJERITI DZN KAKO BI PONUĐIO PREDMET NABAVE KAKO JE NARUČITELJ TRAŽIO	15
ŽALBA NA DZN — NIJE NAVEDEN DODATAK: ILI JEDNAKOVRIJEDAN	15
ŽALBA NA DZN — NAVEDEN JE DODATAK: ILI JEDNAKOVRIJEDAN	15
ŽALBA NA ODLUKU O ODABIRU — NIJE NAVEDEN DODATAK: ILI JEDNAKOVRIJEDAN	16
4. Razlozi isključenja natjecatelja ili ponuditelja	16
4.1. Obvezni razlozi isključenja	16
TKO POTPISUJE IZJAVU O NEKAŽNJVANJU?	16
MOŽE LI IZJAVU O NEKAŽNJVANJU POTPISATI PROKURIST?	16
UVJERENJA NADLEŽNIH SUDOVA — VALJANI DOKAZ?	17
U DZN-U SE MORAJU NAVESTI SVA KAZNENA DJELA KOJA SU RAZLOG ISKLJUČENJA	17
BITAN SADRŽAJ IZJAVE O NEKAŽNJVANJU STRANOG PONUĐITELJA ILI PODIZVODITELJA	17
NEDOSTATAK PEČATA NA IZJAVI NEMA UTJECAJ NA VALJANOST DOSTAVLJENE IZJAVE	18
U IZJAVI KOJOM SE DOKAZUJE NEPOSTOJANJE OSTALIH RAZLOGA ISKLJUČENJA MORA BITI NAVOD: PRAVOMOĆNO	18
IZJAVA DA SU PODMIRENA SVA JAVNA DAVANJA MORA BITI DANA U PROPISANOJ FORMI	19

4.2. Neobvezni razlozi isključenja	20
IZVADAK IZ REGISTRA – DOVOLJAN DOKAZ NEPOSTOJANJA OKOLNOSTI IZ ČLANKA 68. ZJN-A	20
IZVADAK IZ REGISTRA – NIJE DOVOLJAN DOKAZ NEPOSTOJANJA OKOLNOSTI IZ ČLANKA 68. ZJN-A (1)	20
IZVADAK IZ REGISTRA – NIJE DOVOLJAN DOKAZ NEPOSTOJANJA OKOLNOSTI IZ ČLANKA 68. ZJN-A (2)	21
DOKAZ DA NAD PONUDITELJEM NIJE OTVOREN STEČAJ) – CRNA GORA	22
ODLUKA REGULATORNOG TIJELA DA SE USLUGE NE PRUŽAJU U SKLADU SA ZAKONOM – VALJANI DOKAZ ZA PROFESIONALNI PROPUST	22
RASKID UGOVORA KOJI JE PREDMET SUDSKOG SPORA JE PRETHODNO PITANJE	23
RASKID UGOVORA KOJI JE PREDMET SUDSKOG SPORA NIJE PRETHODNO PITANJE	23
DOKAZAN PROFESIONALNI PROPUST (1)	24
DOKAZAN PROFESIONALNI PROPUST (2)	24
NIJE DOKAZAN PROFESIONALNI PROPUST	25
5. Uvjeti sposobnosti gospodarskih subjekata	25
5.1. Pravna i poslovna sposobnost	25
PROPISIVANJE DOKAZA PRAVNE SPOSOBNOSTI NA NAČIN DA SE TRAŽI DOKAZ O REGISTRACIJI	25
DOZVOLA NADZORNOG TIJELA ZA OBAVLJANJE POSLOVA OSIGURANJA	26
NARUČITELJ SE NE MOŽE POZIVATI NA PROPISE KOJI SU VAN SNAGE	26
NARUČITELJ NIJE PROPISAO DOKAZ POSLOVNE SPOSOBNOSTI – GEODETSKI POSLOVI	27
DOSTAVLJANJE DOKAZA POSLOVNE SPOSOBNOSTI PODIZVODITELJA UMJESTO VLASTITOG DOKAZA ...	27
PROPISIVANJE U DZN-U DA ZAJEDNICA POJEDINAČNO DOKAZUJE POSLOVNU SPOSOBNOST – NEZAKONITA DZN	28
5.2. Financijska sposobnost	28
DOKAZIVANJE FINACIJSKE SPOSOBNOSTI ZA OBRT	28
DOKAZIVANJE FINACIJSKE SPOSOBNOSTI OD STRANE NOVOOSNOVANOG GOSPODARSKOG SUBJEKTA	28
DOKAZIVANJE SOLVENTNOSTI OVISI O PROPISANOM U DZN-U (1)	29
DOKAZIVANJE SOLVENTNOSTI OVISI O PROPISANOM U DZN-U (2)	30
BON-1 IZ KOJEG NISU VIDLJIVI PODACI O PRIHODU U PRETHODNE TRI GODINE, VEĆ SAMO U PRETHODNE DVIJE	30
BON-1 - DOZVOLJENO JE TRAŽITI DA NEMA ISKAZANOG GUBITKA	31

BON-2/SOL-2 — ELEKTRONIČKI ISPIS	31
NE SMIJE SE PROPISATI STAROST DOKAZA FINACIJSKE SPOSOBNOSTI	32
NE SMIJE SE PROPISATI STAROST DOKAZA PROTIVNO ZJN-U	32
SMIJE SE PROPISATI STAROST DOKAZA FINACIJSKE SPOSOBNOSTI - PRESUDA UPRAVNOG SUDA	32
5.3. Tehnička i stručna sposobnost	33
POTVRDA BEZ POPISA — NIJE RAZLOG ZA ODBIJANJE PONUDE	33
POTVRDE BEZ POPISA — RAZLOG ZA ODBIJANJE PONUDE (1)	33
POTVRDE BEZ POPISA — RAZLOG ZA ODBIJANJE PONUDE (2)	34
POTVRDE SE MORAJU ZATRAŽITI NA VRIJEME	34
UGOVOR U TIJEKU — VALJANA POTVRDA?	34
NAVOĐENJE SAMO GODINE, A NE I DATUMA IZVRŠENJA RADOVA — RAZLOG NEVALJANOSTI POTVRDE?	35
IZNOS UGOVORA NAVEDEN U POPISU NE I U POTVRDI O UREDNO IZVRŠENOM UGOVORU — SPOSOBNOST DOKAZANA	35
TRAŽENJE TRI POTVRDE — PREKOMJERNO TRAŽENJE	35
KADA SE RADI O NABAVI SUSTAVA - TRAŽENJE TOČNO ODREĐENIH CERTIFIKATA NIJE OPRAVDANO PREDMETOM NABAVE	36
KADA SE RADI O NADOGRADNJI POSTOJEĆEG SUSTAVA - TRAŽENJE TOČNO ODREĐENIH CERTIFIKATA, OPRAVDANO JE PREDMETOM NABAVE	36
TRAŽENJE POTVRDE KOJA SE ODNOSI ISKLJUČIVO NA PREDMET NABAVE — NEVALJANO TRAŽENJE	37
DOKAZ TEHNIČKE I STRUČNE SPOSOBNOSTI MORA BITI U VEZI S PREDMETOM NABAVE.....	37
PRESTROGO PROPISIVANJE UVJETA TEHNIČKE I STRUČNE SPOSOBNOSTI.....	37
AKO SE TRAŽE POTVRDE O SUKLADNOSTI MORAJU SE ODREDITI SPECIFIKACIJE KOJE ĆE SE PREGLEDAVATI KOD POTVRDE.....	38
DOKAZIVANJE KVALIFIKACIJA STRUČNJAKA	38
VALJANO TRAŽENJE POTVRDA O SUKLADNOSTI	39
5.4. Oslanjanje na tuđu sposobnost	39
KOD OSLANJANJA NA TUĐU SPOSOBNOST, RADI LI SE NUŽNO O PODIZVODITELJU?	39
PRILAGANJE SPORAZUMA I DOKAZA FINACIJSKE SPOSOBNOSTI DRUGOG SUBJEKTA — SPOSOBNOST DOKAZANA	40
SMIJE LI NARUČITELJ UVJETOVATI DA SE PONUDITELJ MOŽE OSLONITI SAMO NA PODIZVODITELJA? ...	40
DOSTAVLJENA IZJAVA O OSLANJANJU NA TUĐE REFERENCE — DOKAZANA SPOSOBNOST	41

IZJAVA O USTUPANJU RESURSA NIJE DOBRA — NIJE DOKAZANA SPOSOBNOST	41
OSLANJANJE NA REFERENCE PODIZVODITELJA — DOKAZANA SPOSOBNOST	42
IZJAVU POTPISALA OSOBA KOJA SPOSOBNOST STAVLJA NA RASPOLAGANJE — DOKAZANA SPOSOBNOST	43
NE DOSTAVLJANJE DOKAZA O TOME DA ĆE IMATI NA RASPOLAGANJU RESURSE — NIJE DOKAZANA SPOSOBNOST	43
DOSTAVLJANJE DOKAZA O TOME DA ĆE IMATI NA RASPOLAGANJU RESURSE — DOKAZANA SPOSOBNOST	43
6. Jamstva	44
6.1. Jamstvo za ozbiljnost ponude	44
JAMSTVO ZA OZBILJNOST PONUDE NE SADRŽI TERMIN: BEZUVJETNO (1)	44
JAMSTVO ZA OZBILJNOST PONUDE NE SADRŽI TERMIN: BEZUVJETNO (2)	45
GARANT NIJE PONUDITELJ NITI PODIZVODITELJ — GARANCIJA BANKE VALJANA	46
U JAMSTVU ZA OZBILJNOST PONUDE NISU NAVEDENI SVI RAZLOZI NAPLATE	47
JAMSTVO ZA OZBILJNOST PONUDE NA UKUPNU PVN	48
ROK VALJANOSTI JAMSTVA MORA BITI KAKO JE TRAŽIO NARUČITELJ	48
DOSTAVA ZADUŽNICE UMJESTO BANKARSKE GARANCIJE	48
NARUČITELJ NIJE U DZN-U NAVEO BROJ ŽIRORAČUNA NA KOJI PONUDITELJ MOŽE IZVRŠITI NOVČANI POLOG	49
PROPISANI SLUČAJEVI IZ DZN-A MORAJU BITI SVI NAVEDENI NA DOSTAVLJENOM JAMSTVU ZA OZBILJNOST PONUDE	49
NEDOSTAVLJANJE PRESLIKE JAMSTVA ZA OZBILJNOST PONUDE	49
6.2. Jamstvo za uredno ispunjenje ugovora	49
ODREĐIVANJE VISINE JAMSTVA ZA UREDNO ISPUNJENJE UGOVORA	49
JAMSTVO MORA BITI JEDNOZNAČNO ODREĐENO U DZN-U I PRIJEDLOGU OS-A	50
6.3. Jamstvo za izvršavanje okvirnog sporazuma	50
JAMSTVA NISU MEĐUSOBNO ISKLJUČIVA	50
JAMSTVO ZA IZVRŠAVANJE OS-A MOŽE SE TRAŽITI SAMO AKO OS OBVEZUJE	51
6.4. Jamstvo za otklanjanje nedostataka u jamstvenom roku	51
NARUČITELJ MORA ODREDITI UVJETE POD KOJIMA SE DAJE JAMSTVO	51

6.5. Jamstvo o osiguranju za pokriće odgovornosti	52
MOŽE LI SE NAKNADNO TRAŽITI DOSTAVA JAMSTVA O OSIGURANJU ZA POKRIĆE ODGOVORNOSTI? ...	52
7. Ponuda	52
NE SPECIFICIRANJE RADOVA/ROBA/USLUGA, KOJE ĆE IZVESTI PODIZVODITELJ	
U PONUDBENOM LISTU	52
UDIO ČLANA ZAJEDNICE 0,00 %	53
AKO JE TRAŽENO DA SE DOKUMENTI DOSTAVE NA HRVATSKOME JEZIKU, A DOSTAVLJA	
SE OVJERENI PRIJEVOD, POTREBNO JE PREVESTI CIJELI DOKUMENT	54
NUMERIRANJE STRANICA ILI LISTOVA PONUDE?	54
FAKSIMIL UMJESTO VLASTORUČNOG POTPISA	55
NEPRAVILNO OZNAČAVANJE STRANICA PONUDE	55
NEPRAVILNO OZNAČAVANJE STRANICA NIJE OD UTJECAJA NA VALJANOST PONUDE	56
JEZIK PONUDE	57
NEISPUNJAVANJE PRIJEDLOGA UGOVORA — RAZLOG ZA ODBIJANJE PONUDE	58
FORMA I IZDAVATELJ KATALOGA	58
7.1. Kriterij ekonomski najpovoljnije ponude	59
KRITERIJI NE SMIJU BITI DISKRIMINIRAJUĆI	59
KRITERIJI ENP-A MORAJU BITI U VEZI S PREDMETOM NABAVE I NE SMIJU BITI DISKRIMINIRAJUĆI	59
PRILOK O CJENJIVANJA KRITERIJA NARUČITELJ MORA UZETI U OBZIR SVE PODATKE IZ	
ZAJEDNIČKE PONUDE	60
NARUČITELJ KRITERIJE MORA DOVESTI U VEZU S PREDMETOM NABAVE	60
7.2. Troškovnik	60
NEISPUNJAVANJE JEDNE STAVKE TROŠKOVNIKA — NEVALJANA PONUDA	60
U TROŠKOVNIKU SE MORAJU POPUNITI SVE STAVKE I PODSTAVKE TROŠKOVNIKA	61
NE PARAFIRANJE SVAKE STRANICE TROŠKOVNIKA USPRKOS TRAŽENJU IZ DZN-A NIJE	
OD UTJECAJA NA VALJANOST PONUDE	61
RAZLIČITA CIJENA U TROŠKOVNIKU I PONUDBENOM LISTU NIJE RAZLOG ZA ISKLJUČENJE PONUDE	62
ISKAZIVANJE POPUSTA U TROŠKOVNIKU NE ČINI ISTI NEVALJANIM	62
NEJASAN TROŠKOVNIK — NEZAKONITA DZN	63

7.3. Pojašnjenje i upotpunjavanje ponude	63
U SMISLU ČLANKA 92. DOPUŠTENO JE NAKNADNO TRAŽITI DA SE DOSTAVLJENI DOKUMENT PREVEDE	63
U SMISLU ČLANKA 92. DOPUŠTENO JE NAKNADNO TRAŽITI SAMO DOKUMENTE TRAŽENE SUKLADNO ČLANCIMA 67. – 74. ZJN-A	64
NARUČITELJ MORA EKONOMIČNO TROŠITI SREDSTVA	64
ROK ZA DOSTAVLJANJE POJAŠNJENJA/UPOTPUNJAVANJA JE PREKLUZIVNI ROK	65
NAKNADNO TRAŽENJE DOKUMENATA ZA DRUŠTVO OSNIVAČA	65
NAKNADNO DOSTAVLJANJE DOKAZA PRAVNE SPOSOBNOSTI	66
DOKAZ POSLOVNE SPOSOBNOSTI NIJE BIO VAŽEĆI U TRENUTKU PODNOŠENJA PONUDE	66
NAKNADNO UVOĐENJE NOVIH STRUČNJAKA BEZ NOVOG POPISA STRUČNJAKA	67
NAKNADNO UVOĐENJE NOVIH STRUČNJAKA S NOVIM POPISOM STRUČNJAKA	67
NAKNADNO DOSTAVLJANJE NOVIH REFERENCI I POPISA UGOVORA	68
POJAŠNJENJE TROŠKOVNIKA KOJE NIJE OCIJENJENO KAO IZMJENA PONUDE	68
NAČIN NA KOJI SE DOSTAVLJA POJAŠNJENJE/UPOTPUNJAVANJE PONUDE	69
7.4. Pregled i ocjena ponuda	69
PRILAGANJE DOKUMENATA NA STRANOM JEZIKU BEZ PRIJEVODA SUPROTNO TRAŽENOM — NEVALJANA PONUDA	69
RAČUNSKA GREŠKA SE OBVEZNO ISPRAVLJA	70
NE PRIHVAĆANJE RAČUNSKE POGREŠKE — RAZLOG ZA ODBIJANJE PONUDE	70
SMIJE LI SE KOD ISPRAVKA RAČUNSKE POGREŠKE MIJENJATI JEDINIČNA CIJENA?	71
CIJENA NAKON PROVJERE VEĆA OD PVN-A — MORA LI SE TRAŽITI ISPRAVAK RAČUNSKE GREŠKE	71
NARUČITELJ JE OBVEZAN OCJENJIVATI PONUDU PREMA UVJETIMA I ZAHTJEVIMA IZ DZN-A	72
NARUČITELJ NIJE OBVEZAN PROVJERAVATI PRIDRŽAVA LI SE PONUDITELJ SVIH PROPISA KOJI SE TIČU NJEGOVE DJELATNOSTI	72
7.5. Neuobičajeno niska cijena	73
AKO NARUČITELJ TRAŽI POJAŠNJENJE NEUOBİČAJENO NISKE CIJENE, MORA PRIMIJENITI ISTE KRITERIJE ZA SVE PONUDITELJE	73
7.6. Ostalo o ponudi	73
NE OTVARANJE PONUDA PREMA REDOSLIJEDU ZAPRIMANJA — RAZLOG ZA PONIŠTENJE POSTUPKA JAVNE NABAVE	73

8. Postupci javne nabave	74
8.1. Okvirni sporazum	74
RAZLOZI ZA SKLAPANJE OS-A S JEDNIM GOSPODARSKIM SUBJEKTOM NA ČETIRI GODINE	74
8.2. Ograničeni postupak	75
U ŽALBI NA ODLUKU O ODABIRU U II. STUPNJU OGRANIČENOG POSTUPKA NE MOGU SE IZNOSITI NAVODI KOJI SE ODNOSE NA SPOSOBNOST	75
8.3. Pregovarački postupak bez prethodne objave	75
NARUČITELJ JE OBVEZAN OBRAZLOŽITI RAZLOGE PRIMJENE PREGOVARAČKOG POSTUPKA JAVNE NABAVE BEZ PRETHODNE OBJAVE	75
ŽALBA NA PRETHODNU OBAVIJEST O NAMJERI SKLAPANJA UGOVORA	76
NARUČITELJ NIJE OBVEZAN PRIMIJENITI PREGOVARAČKI POSTUPAK BEZ PRETHODNE OBJAVE	77
ČINJENICA ŠTO JE PO DRUGI PUT IZJAVLJENA ŽALBA NA ODLUKU O ODABIRU, NARUČITELJU NIKAKO NIJE MOGLO BITI RAZLOG ZA OPRAVDANJE IZNIMNE ŽURNOSTI	77
8.4. Pregovarački postupak s prethodnom objavom	78
ŽALBA NA ODLUKU O NEDOPUSTIVOSTI SUDJELOVANJA	78
AKO NIJE TRAŽENO JAMSTVO ZA OZBILJNOST PONUDE U II. STUPNJU PREGOVARAČKOG POSTUPKA S PRETHODNOM OBJAVOM, PONUDITELJ GA NIJE DUŽAN DOSTAVITI	79
8.5. Nabava usluga iz Dodatka II.B	79
KADA NARUČITELJ U ZAHTJEVU ODREDI DA SU PONUDITELJI DUŽNI DOKAZATI NEPOSTOJANJE OBVEZNIH I OSTALIH RAZLOGA ISKLJUČENJA, TADA SU PONUDITELJI DUŽNI SASTAVITI PONUDU SUKLADNO PROPISANIM UVJETIMA	79
9. Poništenje postupka	80
MORA LI NARUČITELJ PONIŠTITI POSTUPAK, AKO JE CIJENA NAJPOVOLJNIJE PONUDE VEĆA OD OSIGURANIH SREDSTAVA?	80
NARUČITELJ NIJE DOBIO UNAPRIJED ODREĐEN BROJ VALJANIH PONUDA ZA SKLAPANJE OS-A— VALJANO PONIŠTENJE	80
NEPRIDRŽAVANJE CJENIKA KOMORE RAZLOG ZA NEVALJANU PONUDU?	81
AKO POSTOJE OKOLNOSTI ZA PONIŠTENJE POSTUPKA PREMA ČLANKU 100., STAVKU 4. TOČKI 2. ZJN-A NARUČITELJ DONOSI ODLUKU O PONIŠTENJU BEZ ODGODE	82

10. Pravna zaštita	83
ONEMOGUĆAVANJE KOPIRANJA PONUDA	83
ŽALBA MORA BITI POSLANA KAO PREPORUČENA POŠTANSKA POŠILJKA	83
NAKON PROTEKA ROKA ZA ŽALBU DKOM NE PRIHVAĆA NIKAKVE NOVE ŽALBENE NAVODE	86
NAKON PROTEKA ROKA ZA ŽALBU DKOM NE PRIHVAĆA NIKAKVE NOVE DOKAZE	86
PRESUDE EUROPSKOG SUDA (Kristina Zovko, Ivan Paičić)	87
1. Načela u javnoj nabavi	87
1.1. Načelo slobode kretanja robe	87
NACIONALNI PROPIS KOJIM JE REGULIRANA POSEBNA POMOĆ ODREĐENOME PODRUČJU UNUTAR ZEMLJE	87
1.2. Načelo slobode pružanja usluga	89
INZISTIRANJE NA UPOTREBI DOMAĆIH PROIZVODA U DZN-U	89
DIREKTNO SKLAPANJE UGOVORA S TVRTKAMA U KOJIMA JE UKUPAN ILI VEĆINSKI KAPITAL DIREKTNO ILI INDIREKTNO U DRŽAVNOM ILI JAVNOM VLASNIŠTVU	91
1.3. Načelo jednakog tretmana	92
SUDJELOVANJE PONUDITELJA KOJI PRIMAJU SUBVENCIJE	92
ODREĐIVANJE RADIJUSA KAO JEDAN OD KRITERIJA ZA DODJELU UGOVORA	93
NEJASNO POSTAVLJANJE KRITERIJA I UVJETA ODABIRA	95
1.4. Načelo zabrane diskriminacije	96
1.5. Načelo uzajamnog priznavanja	97
1.6. Načelo razmjernosti	98
NAČELO RAZMJERNOSTI U VEZI S RAZLOZIMA ZA ISKLJUČENJE	98
1.7. Načelo transparentnosti	103
NEOGLAŠAVANJE U SLUŽBENOM GLASILU EUROPSKE UNIJE	103
IZOSTANAK POZIVA NA NADMETANJE (IZOSTANAK BILO KAKVOG OGLAŠAVANJA)	104
STRUČNO MIŠLJENJE EKSPERTA PRILIKOM OCJENJIVANJA PONUDA KADA JE KRITERIJ ODABIRA ENP	108

2. Sukob interesa	110
PRISTRANOST OVLAŠTENIH PREDSTAVNIKA NARUČITELJA I TERET DOKAZA	110
3. Predmet nabave	115
3.1. Opis i određivanje predmeta nabave	115
OCJENA JEDNAKOVRIJEDNOSTI POZIVANJEM NA RAZLOGE KOJI NISU BILI PREDVIĐENI POZIVOM NA NADMETANJE	115
UPUĆIVANJE NA MARKU PROIZVODA BEZ NAVOĐENJA RIJEČI „ILI JEDNAKOVRIJEDAN”	119
KOLIČINA PREDMETA NABAVE	122
3.2. Tehničke specifikacije predmeta nabave i norme	123
KORIŠTENJE EKO-OZNAKA KAO TEHNIČKE SPECIFIKACIJE	123
KORIŠTENJE ODREĐENOG ZEMLJOPISNOG PODRUČJA U TEHNIČKOJ SPECIFIKACIJI	128
ODBIJANJE PONUDE S PROIZVODIMA KOJI NOSE CE ZNAK	133
INZISTIRANJE NA UPOTREBI DOMAĆIH STANDARDA U DZN-U	137
ISTICANJE ROBNE MARKE	139
DOMAĆA KLASIFIKACIJA PROIZVODA	140
4. Razlozi isključenja natjecatelja ili ponuditelja	141
4.1. Obvezni razlozi isključenja	141
MOGUĆNOST UBLAŽAVANJA RAZLOGA ZA ISKLJUČENJE U NACIONALNOM PRAVU	141
ISKLJUČENJE ZBOG NEPODNOŠENJA IZJAVE O PRIHVAĆANJU IZJAVE O ZAKONITOSTI U VEZI SA SUZBIJANJEM KRIMINALNIH AKTIVNOSTI	142
4.2. Neobvezni razlozi isključenja	151
(NE)ISCRPNOST RAZLOGA ZA ISKLJUČENJE IZ POSTUPKA JAVNE NABAVE	151
ISKLJUČENJE GOSPODARSKOG SUBJEKTA KOJI JE POČINIO POVREDU PRAVA TRŽIŠNOG NATJECANJA ...	160
5. Uvjeti sposobnosti gospodarskih subjekata	167
5.1. Pravna i poslovna sposobnost	167
SUDJELOVANJE TRAJNOG KONZORCIJA I DRUŠTAVA KOJE SU NJEGOVI ČLANOVI U ISTOM POSTUPKU JAVNE NABAVE	167
5.2. Financijska sposobnost	175
ODREĐIVANJE MINIMALNIH RAZINA EKONOMSKE I FINANCIJSKE SPOSOBNOSTI	175

5.3. Tehnička i stručna sposobnost	183
MOGUĆNOST OSLANJANJA NA REFERENCE DRUGOG PONUDITELJA	183
DOKAZNA VRIJEDNOST S OBZIROM NA NARUČITELJA U DRUGOJ DRŽAVI ČLANICI	185
PROFESIONALNI PROPUST	187
5.4. Oslanjanje na tuđu sposobnost	188
OGRANIČENJE OSLANJANJA NA TUĐU SPOSOBNOST NA SAMO JEDNOG SUBJEKTA	188
6. Ponuda	193
6.1. Kriterij ekonomski najpovoljnije ponude	193
ODREĐIVANJE KRITERIJA DODJELE UGOVORA	193
KORIŠTENJE EKO-OZNAKA KAO KRITERIJA DODJELE UGOVORA	194
ODREĐIVANJE KVALITETE TIMOVA KAO KRITERIJA DODJELE UGOVORA	199
KRITERIJ ENP-A U VEZI SA STRUČNIM ISKUSTVOM	203
KRITERIJ ENP-A U VEZI S KVALITETOM GOSPODARSKOG SUBJEKTA I UPRAVLJANJE ZAŠTITOM OKOLIŠA	205
NAKNADNO ODREĐIVANJE FAKTORA PONDERIRANJA I PODKRITERIJA KOJI SE ODNOSE NA KRITERIJE DODJELE NAVEDENE U DZN-U ILI U OBAVIJESTI O NADMETANJU	206
6.2. Pojašnjenje i upotpunjavanje ponuda	211
6.3. Neuobičajeno niska cijena	215
TRAŽENJE POJAŠNENJA NEUOBIČAJENO NISKE CIJENE	215
ODBIJANJE PONUDE NEUOBIČAJENO NISKE CIJENE	217
6.4. Ostalo o ponudi	220
POSLOVNA TAJNA	220
7. Postupci javne nabave	222
7.1. Ograničeni postupak	222
DOSTAVLJANJE DOKUMENATA KOJI SE ODNOSE NA UVJETE SPOSOBNOSTI NATJECATELJA NAKON ISTEKA ROKA ZA DOSTAVU ZAHTJEVA ZA SUDJELOVANJE	222
7.2. Pregovarački postupak bez prethodne objave	228
IZNIMNA ŽURNOST (1)	228
IZNIMNA ŽURNOST (2)	230

IZNIMNA ŽURNOST (3)	230
IZNIMNA ŽURNOST (4)	231
IZNIMNA ŽURNOST (5)	231
TEHNIČKI RAZLOZI (1)	232
TEHNIČKI RAZLOZI (2)	232
7.3. Pregovarački postupak s prethodnom objavom	234
PREGOVARANJE S PONUDITELJIMA ČIJE PONUDE NE ISPUNJAVAJU BITNE ZAHTJEVE PREDVIĐENE U TEHNIČKIM SPECIFIKACIJAMA NABAVE	234
7.4. Nabava usluga iz Dodatka II.B	239
8. Nebitne izmjene ugovora	245
Kratice pojmova	248

Uvodnik

Provođenje postupaka javne nabave zahtjeva široko znanje i iskustvo svih dionika koji u njemu sudjeluju. Također, uvijek se mogu pojaviti i situacije koje izazivaju dvojbe ili se različito tumače u praksi. Kako je za njihovu pretragu i proučavanje potrebno izdvojiti vrijeme, kojega je prilikom priprema postupaka javne nabave najčešće malo, uvidjeli smo potrebu za sažimanjem presuda i rješenja tako da se odaberu njihovi ključni dijelovi te uredi prema konkretnim problemima i pitanjima u praksi.

Priručnik je nastao u želji da čitatelj **na pregledan način** odmah i pri ruci ima uvid u najnovija rješenja Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave te presude Europskog suda. Praćenje prakse Državne komisije za kontrolu postupaka javne nabave bitno je i za naručitelje – prilikom izrade dokumentacije za nadmetanje te pregleda i ocjene ponuda, i za ponuditelje – prilikom izrade ponuda, gdje najčešće naručitelji i ponuditelji griješe te da uvide koje su mogućnosti za izjavljivanje žalbe. Osim rješenja Državne komisije, nakon pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, važan izvor prakse postale su i presude Europskog suda koje su obvezujuće u Hrvatskoj. Naglašavamo i obvezu postupanja Državne komisije po presudama Europskog suda.

Priručnik je namijenjen svim sudionicima u sustavu javne nabave – i naručiteljima i ponuditeljima. Priručnik mogu koristiti i svi oni koji su potrebiti i željni znanja o javnoj nabavi izraženoj u praksi ovih dviju institucija, neovisno dolaze li iz privatnog ili javnog sektora, znanstveno-istraživački sektor, studenti i dr.

Ukratko o institucijama

DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU POSTUPAKA JAVNE NABAVE

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave (DKOM) samostalno je i neovisno državno tijelo nadležno za rješavanje žalbi u vezi s postupcima javne nabave, postupcima davanja koncesija i postupcima odabira privatnog partnera u projektima javno-privatnog partnerstva. Zakonom o Državnoj komisiji za kontrolu postupaka javne nabave (NN, br. 18/13, 127/13, 74/14) uređuje se nadležnost i druga pitanja povezana s radom DKOM-a.

Državna komisija

- **U žalbenom postupku odlučuje o zakonitosti** postupaka, radnji, propuštanja radnji i odluka donesenih u postupcima javne nabave, davanja koncesija i odabira privatnog partnera u projektima javno-privatnog partnerstva, te o zakonitosti ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma sklopljenih bez provedbe postupaka javne nabave.
- **Podnosi optužne prijedloge** za prekršaje propisane Zakonom o DKOM-u i drugim propisima, koji uređuju područje javne nabave.
- **Odlučuje o naknadi troškova** žalbenog postupka i drugim zahtjevima koje su ovlaštene postaviti stranke u žalbenim postupcima. U tim postupcima vrijednost predmeta nije procjenjiva.

Sve odluke DKOM-a objavljuju se na internetskoj stranici www.dkom.hr.

Protiv odluke DKOM-a ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim Upravnim sudom, pred kojim se ocjenjuje zakonitost odluke DKOM-a u žalbenom postupku. Tužba Upravnom sudu ne zaustavlja sklapanje ugovora o javnoj nabavi.

EUROPSKI SUD

Sud Europske unije (engl. *Court of Justice of the European Union*) predstavlja sudbenu vlast Europske unije i u suradnji sa sudovima država članica osigurava jedinstvenu primjenu i tumačenje prava Unije. Sud Europske unije:

- Nadzire zakonitost akata institucija Europske unije.
- Osigurava da države članice poštuju obveze koje proizlaze iz ugovorâ.
- I daje tumačenje prava Europske unije na zahtjev nacionalnih sudova.

Sud se sastoji od **tri tijela**:

- **Europskog suda** (engl. *European Court of Justice – ECJ*) – rješava zahtjeve za prethodne odluke, koje podnose nacionalni sudovi, određene postupke za poništenje i žalbene postupke.

Članovi: jedan sudac iz svake države članice EU-a i 11 nezavisnih odvjetnika.

- **Općeg sud** (engl. *General Court*, ranije Prvostupanjski sud ili *Court of First Instance – CFI*) – donosi odluke u postupcima za poništenje koje su pokrenuli pojedinci, poduzeća i u nekim slučajevima, vlade država članica EU-a. To u praksi znači da se ovaj sud uglavnom bavi predmetima povezanim s pravom tržišnog natjecanja, državnim potporama, trgovinom, poljoprivredom i žigovima.

Članovi: po jedan sudac iz svake države članice EU-a.

- **Službeničkog suda** (engl. *Civil Service Tribunal – CCT*) – sudi u sporovima između Europske unije i njezina osoblja.

Članovi: sedam sudaca.

Za javnu nabavu bitne su presude **Europskog suda** (engl. *European Court of Justice – ECJ*, dalje u tekstu: Sud), središnjeg pravosudnog tijela koje osigurava da se pravo EU-a tumači i primjenjuje jednako u svim državama članicama EU-a, te da države članice i institucije EU-a poštuju pravo EU-a.

Sud rješava **pravne sporove** između nacionalnih vlada i institucija EU-a, a također u određenim okolnostima **pojedinci, poduzeća ili organizacije** mogu se obratiti Sudu, ako smatraju da je neka od institucija EU-a povrijedila njihova prava.

Sud donosi odluke u postupcima koji su pokrenuti pred njime. Pet najučestalijih vrsta postupaka su:

- **Prethodna pitanja** – nacionalni sudovi država članica EU-a dužni su osigurati pravilnu primjenu prava EU-a, no sudovi u različitim državama mogu ga različito tumačiti. Ako nacionalni sud ima nedoumice u vezi s tumačenjem ili valjanošću određenog zakonodavnog akta EU-a, on se može obratiti Sudu za objašnjenje. Isti se mehanizam može upotrebljavati za utvrđivanje usklađenosti nacionalnog zakona ili prakse s pravom EU-a.
- **Tužbe zbog povrede prava** – ovi se postupci pokreću protiv nacionalnih vlada, ako ne djeluju u skladu s pravom EU-a; mogu ih pokrenuti Europska komisija ili druge države članice EU-a. Ako Sud utvrdi da je određena država članica prekršila pravo, ona mora odmah poduzeti mjere da to ispravi. U protivnom se može pokrenuti drugi postupak, u kojem se toj državi može izreći novčana kazna.
- **Tužbe za poništenje** – ako se smatra da se određenim aktom EU-a krše ugovori o EU-u ili temeljna prava, vlade država članica EU-a, Vijeće EU-a, Europska komisija ili (u nekim slučajevima) Europski parlament od Suda mogu zatražiti da poništi taj akt. Također i pojedinci mogu zatražiti od Suda da poništi određeni akt EU-a, koji se izravno odnosi na njih.
- **Tužbe zbog propusta** – Parlament, Vijeće i Komisija dužni su donositi određene odluke u određenim okolnostima. Ako to ne učine, vlade država članica EU-a, druge institucije EU-a ili (uz određene uvjete) pojedinci ili poduzeća mogu se obratiti Sudu.
- **Tužbe za naknadu štete** – svi pojedinci ili poduzeća koja pretrpe štetu zbog djelovanja ili propusta EU-a ili njegova osoblja protiv njih mogu podnijeti tužbu pred Sudom.

Presude Suda mogu se pretraživati na stranicama **Eur-Lex**-a: <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html>.

Stranice EUR-Lexa omogućavaju besplatan pristup na 24 službena jezika EU-a:

- Službenom listu Europske unije.
- **Zakonodavstvu EU-a** (ugovori EU-a, direktive, uredbe, odluke, pročišćeni zakonodavni tekstovi itd.).

- **Pripremnim aktima** (zakonodavni prijedlozi, izvješća, zelene i bijele knjige itd.).
- **Sudskoj praksi EU-a** (presude, odluke itd.).
- **Međunarodnim sporazumima.**
- **Dokumentima EFTA-e**
- **Drugim javnim dokumentima.**

Također se mogu pratiti zakonodavni postupci.